

Sundbo: Jeg vil gerne rette en lille Henstilling til den højtærede Indenrigsminister angaaende fremtidige Forslag af denne Art. Det er mig bekendt, at Foreningen af Ligningskommissioner i danske Købstæder har overbragt Indenrigsministeren en Henvendelse, der havde to Formaal, dels at rette nogle Henstillinger angaaende det foreliggende Lovforslag, dels at fremsætte en Anmodning om, at Foreningen fremtidig maatte blive hørt, naar der var Tale om Lovforslag af denne Art. Det er muligt, at en Del af de nye Bestemmelser, der er optaget i Lovforslaget, falder sammen med nogle af de Ønsker, Ligningskommissionerne havde; men paa eet Punkt er der ikke taget Hensyn til dem, og det er med Hensyn til at spørge dem i Anledning af dette Lovforslag. Man har spurgt Købstadsforeningen, Amtsrådsforeningerne og Sognerådsforeningerne, men ikke Ligningskommissionerne. Det føler de sig noget brøstholdne over; de mener, at naar Sogneraadene, der har Ligningen paa Landet, bliver spurgt, burde ogsaa Ligningskommissionerne i Købstæderne spørges, navnlig naar det drejer sig om saadanne Lignings-spørgsmaal, som der er Tale om her. Jeg henstiller til den højtærede Minister, om han ikke fremtidig, naar saadanne Lovforslag fremkommer, ogsaa vil høre Foreningen af Ligningskommissioner i de danske Købstæder.

Hagbart Berg: De Udtalelser, som andre Partiars ærede Ordførere er fremkommet med, giver mig ikke Anledning til mange Bemærkninger. Jeg vil dog overfor en principiel Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Jacob Christensen sige, at jeg er ganske uenig med ham, naar han saa stærkt fremhæver, at vi skal ind paa den Linie, at stedse flere Udgifter skal lægges over paa Staten. Jeg tror, at efter den Udvikling, der er foregaaet i de senere Aar, hvor Statsbudgettet er øget fra ca. 100 Mill. Kr. til op mod 600 Mill. Kr., og Befolkningen efterhaanden har faaet Skatteblanketter af et Omfang, som den ikke før havde regnet med, er det gaaet op for Befolkningen, at dette Krav om at lægge mere og mere over paa Staten ikke har til Følge, at Pengene derved er tjent; man er blevet klar over, at Staten det er Borgerne selv, og at man ogsaa selv kommer til at betale. Paastanden om, at det ikke skulde blive dyrere at administrere Loven, selv om Staten betaler det væsentlige, mener jeg ikke holder Stik i det virkelige Liv; det var ønskeligt, om den holdt Stik, men For-

holdet er nu et andet. Det ærede Medlem nævnte eksempelvis, at Staten betaler Gymnastikhuse og andet af den Slags Ting. Jeg kender af Erfaring mange Tilfælde, hvor Forholdet er det, at naar Staten betaler en stor Kvotadel, bygges der væsentlig dyrere, end man vilde have bygget, hvis Kommunen selv skulde have betalt. Jeg kender et Tilfælde, hvor en Sogneraad-formand for en Del Aar siden sagde om en bestemt Lov: Ja, den har vi strengt taget ikke Brug for her i Kommunen, men andre Kommuner anvender den, og hvis vi anvender den, kan vi trække 8 000 Kr. af Statens Penge her til Kommunen, det vilde altsaa være urimeligt ikke at anvende den. Derfor tror jeg, jeg paa mit Partis Vegne kan hævde, at vi vel ser, at Forholdet er saadant, at paa en Række Omraader maa der ske en Udligning, ved sociale Love og lignende, saaledes at Staten betaler sin Part; men jeg maa principielt hævde dette, at det Standpunkt, at een bevilger og en anden betaler, er et galt Standpunkt og under alle Omstændigheder vil blive et dyrt Standpunkt, og det vil det praktiske Liv, som Forholdene nu en Gang er, godtgøre.

Jeg vil dog paa den Foranledning, som det ærede Medlems Udtalelse gav mig, sige, at jeg meget vel er paa det rene med, at naar vi her paa Rigsdagen giver Love, der paalægger Kommunerne bestemte Byrder, kan vi komme til at staa overfor Tilfælde, hvor disse Byrder kan faa et saadant Omfang, at de paagældende ikke vel kan betale. Men saa maa vi her spørge: Hvorledes ligger Forholdene i de paagældende Kommuner? Vi maa have et bestemt Udtryk for Bærevnen i de paagældende Kommuner, vi maa have Klarhed over Forholdet mellem de paagældende Kommuner Skatteevne, Indkomsten i de paagældende Kommuner, og saa de sociale Udgifter, man har der, altsaa noget i Retning af den Tanke, som den tidligere Repræsentant for Lemvig-Kredsen, Hr. Sandbæk, i sin Tid arbejdede for. Jeg mener, vi her maa have en Ventil, jeg tror ikke, der bliver Tale om ret store Beløb, men jeg synes, vi maa have Bestemmelser, hvortil vi kan henvise Kommuner med ringe Skatteevne, der bliver ganske særlig haardt ramt med Hensyn til offentlige Byrder, saaledes at de derigennem kan faa en ekstra Hjælp i Lighed med, hvad vi har kendt under mere tilfældige Former i Krigens Tid i vore Love om Arbejdsløshedskasser og vore forskellige Dyrtidslove. Nu gaar vi ind under mere normale Forhold; derfor kunde jeg ønske, der paa et rationelt Grundlag